

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarzabek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 czerwca 2021 r.

w Warszawie

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania K. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 6 sierpnia 2020r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 28 czerwca 2020r. do dnia 31 lipca 2021r.
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

15 września 2020 r. **K. S.** wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 6 sierpnia 2020 r. znak: (...) w przedmiocie odmowy przyznania renty. Odwołująca zarzuciła organowi nieuwzględnienie okoliczności dotyczącej pogorszenia jej stanu zdrowia, tj. problemów z koncentracją i pamięcią, lękiem przed wyjściem z domu i podejmowaniem decyzji, uniemożliwiających podjęcie pracy (odwołanie k.3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 24 września 2020 r. **organ rentowy** wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że odwołująca nie spełnia ustawowych przesłanek do przyznania renty, ponieważ orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z 22 lipca 2020 r. nie została uznana za niezdolną do pracy (odpowiedź na odwołanie k.12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. urodziła się (...) ma wykształcenie wyższe – magister zarządzania i marketingu (bezsporne). Odwołująca od 2003 r. była aktywna zawodowo, jej ostatnimi miejscami zatrudnienia były: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej W.-(...), gdzie pracowała na stanowisku asystentki medycznej od 1 października 2016 r. do 31 maja 2019 r. oraz Centrum (...) Sp. z o.o. w okresie od 3 kwietnia 2018 r. do 16 sierpnia 2019 r. (wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy k.1-6, poświadczenie do celów świadczeń emerytalno-rentowych k.44-48 – tom (...) a.r.).

Od 17 maja 2018 r. K. S. była niezdolna do pracy z powodu choroby – do 18 czerwca 2018 r. pobierała wynagrodzenie, a od 19 czerwca do 24 października 2018 r. – zasiłek chorobowy (wniosek o świadczenie rehabilitacyjne – nieoznaczone akta organu rentowego tom I).

Odwołująca cierpi na chorobę afektywną dwubiegunową (...). Była hospitalizowana w następujących okresach:

- od 24 lipca do 11 sierpnia 2011 r. w Wojewódzkim Szpitalu (...) w L. z powodu ciężkiego epizodu depresji bez objawów psychotycznych – wówczas po raz pierwszy zdiagnozowano u K. S. (...);
- 4 października – 14 listopada 2011 r. na Oddziale Dziennym Psychiatrycznym w C. z powodu epizodu depresyjnego;
- 22-30 sierpnia 2018 r. w Szpitalu przy ul. (...) w W. z powodu epizodu hipomanii;
- od 14 września 2018 r. do 12 lutego 2019 r. na Oddziale Dziennym Szpitala przy ul. (...);
- 2-31 maja 2019 r. z powodu epizodu depresji o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu;
- od 28 czerwca do 20 lipca 2020 r. w (...) Szpitalu Wojewódzkim (...) z powodu epizodu ciężkiej depresji z objawami psychotycznymi

(dokumentacja medyczna k.4-10 a.s., opinia biegłego psychiatry k.65-68 a.s.).

Po ostatniej z ww. hospitalizacji, odwołująca została wypisana z zaleceniem kontynuacji leczenia farmakologicznego – stabilizatorem nastroju (L.) i n. (K. w postaci o przedłużonym działaniu (dokumentacja medyczna k.4-10 a.s., opinia biegłego psychiatry k.65-68 a.s.).

Decyzjami z 5 lutego 2019 r., 10 maja 2019 r. i 14 sierpnia 2019 r. organ rentowy przyznał K. S. świadczenie rehabilitacyjne: na okres od 7 stycznia do 6 kwietnia 2019 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, od 7 kwietnia do 5 lipca 2019 r. oraz od 6 lipca 2019 r. do 1 stycznia 2020 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru. Decyzją z 12 grudnia 2019 r. odmówiono odwołującej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 2 stycznia 2020 r. (decyzje z 5.02.2019r., 10.05.2019r., 14.08.2019r., 12.12.2019r. – nieoznaczone akta organu rentowego tom I).

13 lutego 2020 r. K. S. wniosła o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. Do wniosku dołączyła informację o okresach składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek k.1-6 tom II a.r.).

Po dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia od 2011 r. do marca 2020 r., zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniach 21 listopada 2018 r., 7 marca 2019 r., 6 czerwca 2019 r. i 28 listopada 2019 r. i w oparciu o przeprowadzone badanie lekarskie, lekarz orzecznik ZUS 23 kwietnia 2020 r. ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Po złożeniu przez ubezpieczonego sprzeciwu od ww. orzeczenia został on skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która w orzeczeniu z 22 lipca 2020 r. również uznała, że odwołująca nie jest niezdolna do pracy. W uzasadnieniu opinii Komisja Lekarska ZUS wskazała, że dysfunkcja stanu psychicznego ubezpieczonej narusza sprawność organizmu w stopniu lekkim – upośledzenie to nie uzasadnia orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy, gdyż okresowe pogorszenia mogą być leczone w ramach czasowej niezdolności do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 23.04.2020r. k.30 – tom II a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z 22.07.2020r. k.54 – tom II a.r., dokumentacja medyczna załączona do akt organu rentowego).

W oparciu o ww. orzeczenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał 6 sierpnia 2020 r. skarżoną decyzję znak: (...) o odmowie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Jednocześnie ustalono, że odwołująca ma udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 10 dni oraz składkowe 10 lat, 11 miesięcy i 21 dni, tj. łącznie 13 lat, 10 miesięcy i 1 dzień (decyzja z 6.08.2020r. k.30 – tom II a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej B. G. z zakresu psychiatrii celem ustalenia, czy odwołująca się jest zdolna czy też częściowo/całkowicie niezdolna do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polega. W opinii z 20 lutego 2021 r. wydanej na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i aktach organu rentowego biegła sądowa uznała K. S. za częściowo niezdolną do pracy z uwagi na fakt, że ostatnia hospitalizacja odwołującej miała miejsce na przełomie czerwca i lipca 2020 r. z powodu ciężkiego epizodu depresji, a po wypisaniu ubezpieczonej zalecono leczenie wysokimi dawkami leków psychotropowych, co z pewnością wpływa na jej funkcje poznawcze, tj. koncentrację uwagi i pamięć świeżą. Biegła oznaczyła początek powstania częściowej niezdolności do pracy na dzień 28 czerwca 2020 r. kiedy rozpoczęto ostatnie leczenie szpitalno-psychiatryczne odwołującej i wskazała, że wobec okresowej niezdolności do pracy, kolejne badanie orzecznicze powinno odbyć się w lipcu 2021 r. (dokumentacja medyczna k.4-10 a.s., opinia biegłego psychiatry k.65-68 a.s.)

Organ rentowy nie zgłaszał uwag do opinii biegłej – do pisma z 4 maja 2021 r. załączono opinię lekarską, w której członek Komisji Lekarskiej ZUS wskazał, że podczas wydawania opinii z 22 lipca 2020 r. nie dysponował wypisem szpitalnym K. S., hospitalizowanej ostatnio od 28 czerwca do 20 lipca 2020 r. (stanowisko i opinia lekarska k.76-77 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt rentowych, w szczególności dokumentacji medycznej odwołującej.

W ocenie Sądu wymienione wyżej dowody były wystarczające do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności w sprawie i nie zachodziły przy tym wątpliwości wymagające usunięcia poprzez przeprowadzenia dodatkowych dowodów.

Dokumenty załączone do akt sprawy zawierały podstawowe informacje pozwalające ustalić bazowe okoliczności składające się na stan faktyczny sprawy. Dokumenty przedłożone w sprawie nie były kwestionowane przez strony, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne i załączył do materiału dowodowego. Dowody te nie były kwestionowane przez strony postępowania, a mając na względzie charakter sprawy oraz brak zastrzeżeń do ich treści Sąd uwzględnił je w całości jako wiarygodne.

Ponadto, jak wskazano powyżej, ustalając stan faktyczny w zakresie stanu zdrowia odwołującej Sąd oparł się na opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii. W ocenie Sądu opinia ta została sporządzona w sposób rzetelny i fachowy, na podstawie udostępnionej w sprawie dokumentacji medycznej odwołującej. Sposób przedstawienia przez biegłą historii rozpoznanego u odwołującej schorzenia i przebiegu jego leczenia cechowała dostateczna szczegółowość i jednoznaczność. Wnioski biegłej co do stanu zdrowia odwołującej oraz stopnia naruszenia organizmu były dostatecznie uzasadnione i nie budziły zastrzeżeń Sądu. Co znamienne, opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron, w tym przez organ rentowy, mimo iż wnioski opinii były odmienne od orzeczenia lekarza orzecznika i komisji lekarskiej ZUS – wskazano jednak, że biegła miała do dyspozycji dokumentację leczenia szpitalnego odwołującej z okresu czerwiec – lipiec 2020 r., której K. S. nie przedstawiła podczas badania przez komisję lekarską ZUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. S. było zasadne.

Sąd rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym zgodnie

z art. 148¹ § 1 k.p.c. W ocenie Sądu przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych niniejszej sprawy nie wynika żadna okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności sądowej strony nie wnosili w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. Postępowanie zostało przeprowadzone w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych ZUS (...) Oddziału w W. oraz opinii biegłej sądowej.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy K. S. spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Dodatkowo, zgodnie z art. 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Na podstawie skarżonej decyzji z 6 sierpnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że nie spełnia przesłanki wskazanej w art. 57 ustawy emerytalnej, gdyż Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z 22 lipca 2020 r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy. W związku z wniesionym odwołaniem Sąd Okręgowy dokonał weryfikacji skarżonej decyzji w powyższym zakresie.

Z uwagi na charakter świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy oraz przesłanek jakie należy spełnić aby uzyskać do niego prawo za kluczowe należało uznać rozstrzygnięcie, czy stan zdrowia odwołującej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy czy też nie. Dokonanie oceny niezdolności do pracy osób ubezpieczonych następuje przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy – całkowitą i częściową. W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo – lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016r., III AUa 1609/15).

Kierując się powyższym, mając na względzie charakter schorzenia na którego istnienie ubezpieczona powoływała się w treści odwołania, Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu o opinię biegłej sądowej z zakresu psychiatrii i dokonaną przez nią analizę dokumentacji medycznej celem ustalenia, czy stan zdrowia ubezpieczonej uzasadnia uznanie jej za osobę niezdolną do pracy. Wynikiem tak przeprowadzonego postępowania była odpowiedź pozytywna. Biegła w swojej opinii wskazała, że odwołująca na przestrzeni 10 lat była sześciokrotnie hospitalizowana z powodu epizodów depresyjnych lub hipomanii w przebiegu choroby afektywnej dwubiegunowej, w tym ostatni raz w okresie czerwca-lipca 2020 r. z powodu ciężkiego epizodu depresji, po którym zgodnie z zaleceniami przyjmuje wysokie dawki leków psychotropowych. Zdaniem biegłej psychiatry, obecny stan zdrowia odwołującej wpływa negatywnie na jej funkcje poznawcze – koncentrację uwagi i pamięć świeżą, co powoduje częściową niezdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Biegła oznaczyła początek częściowej niezdolności K. S. do pracy na dzień 28 czerwca 2020 r. – wówczas rozpoczęto ostatnią hospitalizację ubezpieczonej, a także końcowy okres niezdolności do pracy, kiedy powinno nastąpić kolejne badanie orzecznicze – do lipca 2021 r. Mając na względzie kompleksowy i rzetelny charakter sporządzonej opinii biegłej Sąd podzielił jej wnioski orzecznicze w całości. Opinia została wydana na podstawie właściwych przesłanek (zaświadczeń o stanie zdrowia i przebytych leczeniu). Sąd miał przy tym na względzie, że opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Z uwagi na konieczność łącznego spełnienia przesłanek z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej Sąd przeanalizował, czy odwołująca spełnia warunek dotyczący osiągnięcia co najmniej pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku o rentę (tj. okres od 13 lutego 2010 r. do 12 lutego 2020 r.). Mając na uwadze, że odwołująca była zatrudniona w okresach 20 maja 2003 r. do 30 listopada 2011 r. w Wyższej Szkole (...), od 1 stycznia do 31 marca 2012 r. w Wyższej Szkole (...), od 1 lipca do 25 września 2015 r. w (...), od 1 listopada 2015 r. do 21 czerwca 2016 r. w (...) M. Z., od 1 października 2016 r. do 31 maja 2019 r. w SPZOZ W.-(...), a od 3 kwietnia 2018 r. do 16 sierpnia 2016 r. w Centrum (...) Sp. z o.o., Sąd Okręgowy uznał, że odwołująca spełnia wymóg dotyczący pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w okresie dziesięciu lat przed złożeniem wniosku o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wobec wskazania w opinii biegłej psychiatry, że niezdolność K. S. do pracy powstała od dnia 28 czerwca 2020 r., Sąd uznał, że została spełniona przesłanka z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Wskazana data przypadła bowiem w okresie nie dalszym niż 18 miesięcy od ustania okresu nieskładkowego, którym zgodnie z art. 7 pkt 1 lit. c ustawy emerytalnej jest okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Odwołująca pobierała zasiłek rehabilitacyjny do 1 stycznia 2020 roku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. częściowo uwzględnił odwołanie K. S. i zmienił decyzję organu rentowego z 6 sierpnia 2020r. znak (...), przyznając odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 28 czerwca 2020 r. do 31 lipca 2021r.

Wobec jednoznacznej opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii i podzielenia przez Sąd wniosków tej opinii w całości, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, tj. w zakresie przekraczającym częściową niezdolność do pracy odwołującej oraz co do okresu poprzedzającego datę 28 czerwca 2020 r. i późniejszego niż 31 lipca 2021 r.